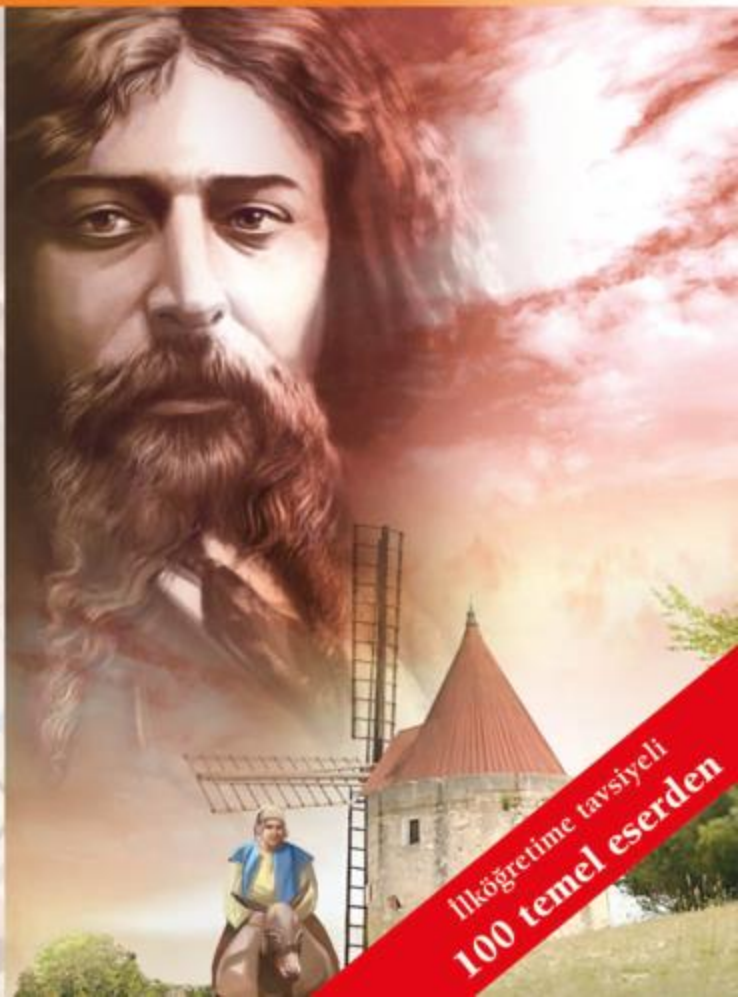
DEĞİRMENİMDEN MEKTUPLAR

ALPHONSE DAUDET

İlköğretime tavsiyeli
100 temel eserden

DÜNYA KLASİKLERİ - 11

Altın Beyinli Adam

Bir varmış, bir yokmuş, altın beyinli bir adam varmış. Hem de som altından bir beyin. Dünyaya geldiği zaman başı o kadar ağır, kafatası o kadar kocamanmış ki, hekimler "Bu çocuk yaşamaz" demişler.

Demişler ama çocuk yaşamış, güneşte boy atan güzel bir zeytin fidanı gibi gelişmiş. Yalnız kocaman kafası, hep ağır basarmış. Yürürken sağa sola tos vurması, pek acınacak şeymiş... Sık sık düşermiş de. Bir gün sahanlıktan yuvarlanmış ve alnı mermer bir basamağa çarpınca, kafatası bir maden külçesi gibi tınnn! etmiş. Öldü sanmışlar. Ama çocuğu yerden kaldırdıkları zaman, kumral saçlarında donmuş iki üç altın damlasıyla hafif bir yaradan başka bir şey bulamamışlar. İşte anasıyla babası, oğullarının altından bir beyni olduğunu böylece anlamışlar.

Mesele o kadar gizli tutulmuş ki, zavallı çocuk bile işin farkına varamamış; zaman zaman, komşu çocuklarıyla kapı önünde oynamasına neden izin verilmediğini sorarmış; annesi de ona;

– Sonra seni çalarlar, elmasım! diye cevap vermiş.

Çocukcağız, çalınmaktan pek korkarmış. Hiç ağzını açmadan, yalnız başına oynamaya gidermiş. Bir odadan öbür odaya, tıpış tıpış dolaşır dururmuş...

Ancak onsekizine basınca anası babası ona, kaderin kendisine bahşettiği harikulâde nimeti anlatmışlar. Bu yaşa kadar besleyip büyütmelerine karşılık, altınından birazcık istemişler. Çocuk hiç tereddüt etmemiş. Hemen o anda, nasıl, neyle, bu masalda yok, beyninden ceviz büyüklüğünde bir altın külçesi koparark, böbürlene böbürlene annesinin ayakları altına atıvermiş... Sonra, kafasında taşıdığı bu zenginlikten gözü kamaşmış, bin bir arzu ile deliye dönmüş, kendi kudretinden sarhoş, baba evinden ayrılmış ve diyar diyar dolaşarak hazinesini haycamaya başlamış.

* * *

Hesapsız altın harcayarak sürdüğü şahane hayata bakılırsa, beyni bitip tükenmeyecek gibi gelirmiş... Ama beyin tükenmekteymiş, beyin tükendikçe de gözlerinin feri sönmekte, yanakları çukur çukur olmaktaymış. Nihayet günün birinde, çılgın bir hovardalığın sabahında zavallı genç, ziyafetin döküntüleri ve sararıp solan avizeler arasında yapayalnız kalınca, altın külçesinde açtığı kocaman gediği görüp ürkmüş, artık uslu oturmak zamanının geldiğini anlamış.

O andan itibaren yeni bir hayata başlamış. Altın beyinli adam, artık dokunmak istemediği bu uğursuz zenginliği unutmaya çalışarak, şeytana uymaktan korkan bir günahkar gibi vesveseli, yapayalnız, bir köşeye

çekilip yaşamış... Ne çare ki, sırrını öğrenmiş olan bir dostu, inzivasında da peşini bırakmamış.

Bir gece, zavallı adam, müthiş bir baş ağrısıyla sıçrayarak uyanmış. Şaşkın şaşkın doğrulmuş ve ay ışığında arkadaşını, paltosunun altında bir şeyler gizliyerek kaçarken görmüş...

Demek beyninden bir parça daha çalmışlar!..

Bundan bir müddet sonra altın beyinli adam âşık olmuş ve bu sefer büsbütün hapı yutmuş... Bütün kalbiyle sarışın bir kadını sevmiş, o da onu seviyormuş ama, süsü püsü, beyaz tüylü şapkaları, güzelim püsküllü çizmeleri daha çok severmiş.

Bu yarı bebek, yarı kuş, miniminnacık kadının ellerinde altının eriyip gitmesi bir zevkmiş. Türlü türlü hevesleri varmış, adam da hiçbir zaman "Olmaz!" diyemezmiş; hattâ kendisini üzmemek için, sonuna kadar zenginliğinin o hazin sırrını gizlemiş.

Kadın ona;

– Biz çok zenginiz, değil mi? diye sorunca, zavallı adam:

– Elbette çok zenginiz! dermiş. Sonra da, kafatasını masum masum kemiren bu mini mini devlet kuşuna sevgiyle gülümsermiş. Ama bazen korkar, cimri davranmak istermiş. Fakat tam o sırada kadın, kırıta kırıta kendisine yaklaşır ve:

– Kocacığım, dermiş, bu kadar zenginsin, bana pahalı bir şeyler alsana!..

Adam da ona pahalı bir şeyler alırmış.

Bu böyle iki sene sürmüş. Nihayet bir sabah kadıncağız sebebi bilinmeden, kuş gibi ölüp gidivermiş... Hazine de suyunu çekmek üzereymiş. Zavallı adam, ne kalmışsa onunla sevgili karısına mükemmel bir cenaze merasimi düzenlemiş. Çanlar çalınmış, cenaze arabası siyahlara bürünmüş, atlar süslenmiş, kara kadifelere gözyaşı gibi gümüşten süsler asılmış. Adamcağız, ne yapıldıysa, az görmüş. Altına artık kim bakar ki! Kiliseye vermiş, cenazeyi götürenlere vermiş, çelenk satanlara vermiş; hiç pazarlık etmeden her istiyene vermiş... Öyle ki, mezarlıktan dönüşte, bu harikulade beyin hemen hemen boşalmış, ancak kafatasının dibinde birkaç zerre altın kalmış.

Kendisini, sarhoş gibi ellerini uzatarak, yalpa vura vura, sokaklarda dolaşır görmüşler. Akşam olup da mağaza vitrinleri aydınlanınca, top top kumaşlarla türlü türlü süslerin ışıklar içinde pırıl pırıl yandığı bir vitrinin önünde durmuş. Kenarlarında kuğu tüyleri bulunan mavi satenden bir çift kadın ayakkabısına hayran hayran bakakalmış. Kendi kendine "Bunlar, bizimkinin hoşuna gider!" diyerek gülümsemiş. Karısınınöldüğünü unutarak, ayakkapları satın almak için mağazaya dalmış.

Satıcı kadın, mağazanın arka tarafındayken, müthiş bir çığlık duymuş ve hemen koşmuş. Bir de ne görsün? Bir adam ayakta, tezgâha dayanmış, acı içinde, aptallaşmış bir tavırla kendisine bakıyor. Bir eliyle kuğu tüylü mavi ayakkabıları yakalamış, kan içinde olan öbür eliyle de, tırnaklarının ucuna yapışmış birkaç altın zerresini uzatıp duruyor.

* * *

Peri masallarına benzemesine rağmen bu masal, başından sonuna kadar gerçektir... Bu dünyada beyinlerini harcayarak yaşamaya mahkûm öyle zavallılar vardır ki, en küçük borçlarını bile, benliklerinin o halis altınıyla öderler. Bu, onların günlük ıstırabıdır. Sonra bir gün, ıstırap çekmekten de bıkıp usanınca...

Mösyö Seguin'in Keçisi

Mösyö Seguin'in keçilerinden yana hiç talihi yoktu.

Hepsi de, aynı şekilde telef olurdu. İpini koparan dağa yollanır ve orada, kurda kuşa yem olurdu. Ne sahibinin okşamaları, ne de kurt korkusu onları alıkoyabilmişti. Bunlar, her halde ne pahasına olursa olsun, açık havayı ve başıboş gezmeyi seven hürriyet âşıkı keçilerdi.

Hayvanlarının huyundan pek anlamayan zavallı Mösyö Seguin, çok kederliydi:

– Anlaşıldı, diyordu. Keçilerin burada canı sıkılıyor. Artık istemem, keçi beslemeyeceğim.

Ama yine ümitsizliğe düşmemişti. Aynı şekilde altı keçisi kaybolduktan sonra, tuttu, bir yedincisini satın aldı. Yalnız bu sefer, daha iyi alışsın diye, kart değil, yavru keçi almaya dikkat etti.

Bilseniz Mösyö Seguin'in keçisi ne güzeldi! Baygın gözleri, küçük sakalları, pırıl pırıl ayakları, çizgili boynuzları, üstünde harmani gibi uzun, beyaz tüyleri ile o kadar güzeldi ki!.. Sonra, yumuşak başlı, sokulgandı.

Sağılırken kımıldamaz, ayağını süt kabının içine sokmazdı. Kısacası cana yakın bir keçiydi...

Mösyö Seguin'in evinin arkasında, etrafı dikenle çevrilmiş bir ağılı vardı. İşte yeni kiracısını buraya yerleştirdi. Onu çayırın en güzel yerinde, bir kazığa bağladı, ama ipini de uzun bıraktı. Arada sırada, rahatı yerinde mi diye yoklamayı da ihmal etmiyordu. Keçi mutlu görünüyor ve öyle keyifli keyifli otluyordu ki, Mösyö Seguin'in ağzı kulaklarına varıyordu.

Adamcağız kendi kendine:

– Nihayet, diyordu, burada canı sıkılmıyan bir keçi bulabildim.

Mösyö Seguin aldanıyordu, bu keçinin de canı sıkılıyordu.

* * *

Keçi bir gün dağa bakarak, kendi kendine:

– Kim bilir dedi, oraları ne güzeldir! Boynumun derisini yüzen şu uğursuz ip olmasa da, fundalıkların içine bir dalsam! Ne hoş olurdu. Çitin içinde otlamak, eşeğe veya öküze yakışır! Keçi kısmına açıklık lâzım!

O andan itibaren ağılın otu kendisine tatsız geldi. Can sıkıntısı başladı. Eridi, sütü azaldı. Onun, böyle bütün gün ipini çekerek, kafasını dağ tarafına çevirmiş, burun delikleri açılmış, mahzun mahzun "meee!" demesi, yürekler acısıydı.

Mösyö Seguin, keçisinin bir derdi olduğunu anlıyordu ama, ne olduğunu bir türlü kestiremiyordu...